

Ježišovo „Nové prikázanie” v akademickej rezidencii DYA

Dňa 23. augusta 1932 sa svätý Josemaría rozhodol, že vo všetkých centrách Opus Dei bude umiestnený obraz so slovami Ježiša: „Nové prikázanie vám dávam: milujte sa navzájom,“ aby pripomínal, „kde je to, čo zostáva, keď sa všetko rúca: v prikázaní Lásky.“ Historik José Luis González Gullón uvádza niektoré detaily tohto rozhodnutia.

04.09.2024

Začatá v roku 1931, Druhá Španielska republika priniesla pre rozvoj krajiny niektoré pozitívne prvky, najmä väčšie presadenie demokratickej mienky. Od začiatku však došlo aj k vážnym sociálnym a politickým problémom.

Republikánska ústava, ktorá mala socialistický charakter, bola schválená bez konsenzu; a okrem iných opatrení sa Cirkev dostala do podriadenosti štátu a reholiam bolo zakázané poskytovať vzdelávanie.

V lete nasledujúceho roka traumatizovala španielsku spoločnosť významná udalosť. 10. augusta sa skupina vojakov a politických síl, väčšinou prívržencov návratu k autoritatívnej monarchii, mobilizovala s cieľom uskutočniť štátny prevrat. Povstanie však

neuspelo, pretože okrem slabej organizácie vláda v priebehu niekoľkých hodín zatkla vodcov a obnovila verejný poriadok.

V tom čase už štyri roky Josemaría Escrivá šíril ducha Opus Dei v Madride. Zhromaždil niekoľko skupín ľudí, ktorí ho počúvali hovoriť o svätosti uprostred sveta: univerzitní študenti, muži rôznych profesií a manuálnych zamestnaní, mladé profesionálne ženy, ľudia s chronickými chorobami a diecézni kňazi.

V lete 1932 dva udalosti zabrzdzili zakladateľovu apoštolskú činnosť. Na jednej strane zomrel 16. júla diecézny kňaz José María Somoano, ktorý ho nasledoval v Diele. Po troch dňoch silných bolestí a zvracania, ktoré nasledovali po vyhrážkach smrťou v predchádzajúcich mesiacoch a prudkom priebehu choroby, sa predpokladalo, že išlo o

otravu z nenávisti k viere. Na druhej strane značná časť univerzitných študentov, ktorí ho počúvali, sa zúčastnila na pokuse o štátny prevrat 10. augusta. Väčšina z nich skončila vo väzení alebo v exile, takže Josemaría — ktorý sa do týchto politických aktivít nezapojoil — videl, ako sa skupina známych študentov rozpadla.

Možno tieto okolnosti nejako ovplyvnili skutočnosť, keď si o dva týždne neskôr — 23. augusta — zapísal do svojich Intímnych poznámok: „Vo všetkých našich domoch, na veľmi viditeľnom mieste, bude umiestnený verš 12 z 15. kapitoly Evanjelia podľa Jána: *Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*“ (Toto je moje prikázanie: milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás)^[1].

V nasledujúcich mesiacoch zakladateľ Opus Dei začal rozvíjať

činnosti diela svätého Rafaela, a to ako v triedach kresťanskej formácie, tak aj v rámci výučby katechizmu pre deti. V decembri 1933 umožnil nárast mladých, ktorí sa zaujímali o jeho apoštolát, otvorenie Akadémie DYA na ulici Luchana 33 v Madride. Bolo to prvé sídlo, kde Josemaría začal vysvetľovať ducha Opus Dei mladým ľuďom, ktorých poznal.

Pôvodné „Nové prikázanie“, ktoré sv. Josemaría dal vyvesiť na jednu zo stien v Akadémii DYA

Keď inštalovali podlahu, Zakladateľ požiadal svojich duchovných synov, aby odpísali vetu z Evanjelia podľa Jána, ktorá zaznela pri Poslednej večeri, keď Ježiš povedal svojim apoštolom: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.“ (Jn 13, 34-35). Latinská verzia tohto

verša, nakreslená na papier napodobňujúci pergamen a chránená jednoduchým rámom, bola umiestnená na stene knižnice alebo v triede Akadémie DYA. Desaťročia neskôr Escrivá poznamenal: „Bolelo ma, keď som videl nedostatok lásky a veľkú neúctu, ktorá panuje medzi kresťanmi. Preto som v prvom dome, kde sme mali niekoľko kusov nábytku od mojej mamy a ďalšie od rodiny našich priateľov a v ktorom sme mohli zariadiť byt, prvé, čo som umiestnil, bolo „*Mandatum novum*“, ktoré som nechal nakresliť jedným z tých prvých chlapcov“^[2].

Deväť mesiacov neskôr — v septembri 1934 — sa uskutočnil presun Akadémie do Rezidencie DYA na ulici Ferraz 50. Pri zariaďovaní Rezidencie umiestnili na stenu tzv. izby s klavírom alebo izby na olovrant plagát so slovami „Nového prikázania“. Pohľad na tento evanjeliový nápis bol okamžitý pre

každého, kto vstúpil do tejto obývacej miestnosti, ktorá sa odvtedy stala bežným miestom stretnutí zakladateľa s jeho duchovnými synmi a rezidentmi, a priestorom pre nespočetné množstvo debát a neformálnych stretnutí.

Tieto verše z evanjelia istým spôsobom sumarizovali jeden z troch pilierov, ktoré podľa Josemaríovho myslenia tvorili základ Rezidence DYA. Okrem osobného vzťahu s Bohom a štúdia ako profesionálnej práce definovali Akadémiu DYA aj priateľstvo, spolunažívanie a otvorenosť voči druhým. Escrivá vysvetľoval, že kresťan nemôže obmedziť svoje kontakty len na najbližších ani vytvárať uzavreté skupiny či „kaplnky“, ako sa to v tej dobe hovorilo. Posolstvo evanjelia je otvorené pre priateľov a známych z pracoviska a ostatných spoločenských vzťahov, verejných aj súkromných, a pre ľudí v núdzi.

Týmto spôsobom prezentoval lásku ako „základný a nevyhnutný prvok kresťanského života“^[3]. Konkrétne ustanovil úzke spojenie medzi „Novým prikázaním“ a slovami, ktorými svätý Pavol vyzýva: „Neste si vzájomne bremená a tak naplníte Kristov zákon.“ (Gal 6, 2)^[4]. Dokonca uvažoval o tom, že by tento verš mohol byť umiestnený v kaplnkách centier Diela ako pripomienka^[5].

S pribúdajúcimi mesiacmi sa politická situácia v Španielsku stala čoraz zložitejšou, keď napätie prerástlo do fyzického násillia. Don Josemaría stanovil ako pravidlo pre činnosť v Rezidencii DYA, že na spoločných stretnutiach a podujatiach sa nebudú robiť politické komentáre. Vo februári 1934 si už poznamenal: „Pre ducha diela svätého Rafaela: chlapcom sa nesmie dovoliť diskutovať o politických otázkach v našom dome: ukázať im, že Boh je vždy ten istý, že nemá

zviazané ruky: povedať im, že apoštolát, ktorý sa s nimi robí, má nadprirodzený charakter: často pripomínať Božiu prítomnosť, v súkromných rozhovoroch, v spoločných debatách, a vždy: aby ich srdce a rozum boli katolícke“^[6].

Dvere DYA boli otvorené každému, kto chcel prísť, s jediným obmedzením, že bude rešpektovať kresťanské princípy, ktoré v dome platili. José Luis Múzquiz spomínal, že sa raz, vedený zvedavosťou, opýtal Josemaríu na „jedného z tých osobností, ktoré sa pohybovali vo svete politiky: myslím, že to bol Gil-Robles, ku ktorému som vtedy cítil istú sympatiu. Otec mi okamžite odpovedal: „Pozri, tu sa ťa nikdy nebudú pýtať na politiku; prichádzajú ľudia zo všetkých smerov: karlisti, z Acción Popular, monarchisti z Renovación Española, atď... a včera, dodal, tu boli predseda a tajomník Asociácie baskických

nacionalistických študentov“^[7]. Potom mu hovoril o formácii, ktorá sa poskytovala v DYA: „Namiesto toho ti položia iné ‚neprijemné‘ otázky,“ povedal so smiechom, „budú sa ťa pýtať, či sa modlíš, či využívaš čas, či máš spokojných rodičov, či sa učíš, lebo pre študenta je štúdium vážnou povinnosťou“^[8].

V DYA sa nekonali politické stretnutia ani nábor do politických združení. Významný prípad sa stal v januári 1935, keď Josemaría viedol duchovné cvičenie pre skupinu priateľov mladého muža, ktorého poznal už roky — Adolfa Gómeza Ruiza — ktorí boli tradicionalistami. Denník domu zaznamenáva jednu z námietok, ktorú zakladateľ predniesol predtým, než sa zaviazal viesť toto cvičenie: „Otec povedal, že ho rád povedie, ale pod podmienkou, že nebudú prichádzať ako tradicionalisti, ale ako mladí katolíci, pretože nechcel, aby

to malo akýkoľvek politický odtieň“^[9]. Týmto spôsobom Escrivá viedol duchovné cvičenie pre šiestich mladých, pričom sa venoval duchovným témam, ktorým sa zvyčajne venoval.

Aj v januári 1935, v atmosfére, ktorá bola po neúspešnom pokuse o štátny prevrat a následnej vládnej represii napätá, zdôraznil v Inštrukciách o diele svätého Rafaela: „Nehovorte o politike v bežnom zmysle slova a vyhýbajte sa tomu, aby sa v našich domoch hovorilo o stranách a skupinách. Ukážte im, že v Diele sú vítané všetky názory, ktoré rešpektujú práva Svätej Cirkvi“^[10].

Zámerné vyhýbanie sa politickému postaveniu zo strany vedenia Rezidencie DYA výrazne kontrastovalo so spoločenskou situáciou. Vo vnútri domu sa snažili udržať pokoj v komentároch a vytvárať čas na štúdium; vonku – na

uliciach, v univerzitných triedach, v študentských združeniach – panovalo neustále napätie, ktoré vyústilo až do vyťahovania zbraní, teda do chladnokrvných vražd na ulici medzi pravicovými a ľavicovými extrémistami. Nápis s „*Mandatum novum*“, ktorý sa nachádzal v miestnosti s klavírom, bol stálym pripomenutím toho, aký postoj by mali zaujať, najmä voči tým, ktorí pohrdali alebo dokonca nenávideli katolícku vieru. Dňa 16. apríla 1936 Jiménez Vargas porovnal atmosféru v Rezidencii s vonkajškom: „Medzi štrajkami na školách a správami od tých, ktorí boli pri dnešných prestrelkách, odhadujúc počet obetí na značný, sa nedá byť mimo nepokoja, ktorý panuje v ovzduší. Avšak, nie je možné, že by sa kdekoľvek inde pracovalo s väčším pokojom než v tomto dome“^[11].

To, že v DYA neboli politické spory v rámci študentského života,

neznamenal, že sa neobjavovali „napätia, ktoré odrážali politicko-spoločenskú situáciu“^[12], ktoré riešil riaditeľ Ricardo Fernández Vallespín alebo sám Josemaría Escrivá. Napätia však boli prežívané v súlade s okolnosťami – teda so životom študentov, ktorí sa okrem politiky venovali aj rôznym iným záujmom, ako sú štúdium, priatelia, rodina atď. V skutočnosti väčšina rezidentov a priateľov z DYA uprednostňovala tráviť svoj čas inými aktivitami, či už akademickými, združovacími alebo osobnými. Napríklad Juan Jiménez Vargas, ktorý zo svojej náture mal sklony ku konaniu, dával prednosť práci v Rezidencii: „Radšej zostanem tu, pretože ma prepadáajú šialené túžby zaplietť sa do všetkých tých hádok a prestreliek“^[13]. Iný mladý študent, osemnásťročný Ángel Galíndez, relativizoval problémy: „Tieto veci nás veľmi ovplyvňovali, ale nie vitálne. Nároky na prípravné štúdium na prijímačky a v mojom

prípade riešenie šiestich náročných problémov, plus zápas Španielska proti Rakúsku [19. januára 1936], zaplňali celý náš svet starostí“^[14].

Naopak, niekoľko ľudí sa zapojilo do aktívnej politiky alebo prestali navštevovať Rezidenciu, aby všetku svoju energiu venovali politickému svetu. Stalo sa to najmä tým, ktorí mali jedinečné kultúrne postoje — napríklad tradicionalistom —, pretože bolo pre nich ťažké pochopiť posolstvo Diela. Podľa Jiméneza Vargasa „nevideli iné riešenie než politiku, a preto boli úplne pohltení aktivizmom zameraným na násilné riešenie všetkého“^[15]. Takýmto prípadom bol karlista Vicente Hernando Bocos, ktorý so záujmom počúval kresťanské návrhy Josemaríu Escrivá, no neprijal ich výrazne duchovný charakter: „Odhováral nás študentov od toho, aby sme sa polarizovali v politike, lebo mu bolo ľúto, že ,takí dobrí

mladíci sa venujeme hlavne politike, lebo politika vysušuje'. Hovoril mi ako osobné odporúčanie, že musím veľa študovať, aby som niečo dosiahol a tak mohol slúžiť, a naliehal na mňa, aby som uvažoval nad podobenstvom o talentoch. Ja som mu povedal, že verím, že svoj talent nemám zakopaný. Ale otec Josemaría trval na tom, aby som nad podobenstvom premýšľal“^[16]____. Napriek radám bola predstava sociálnej akcie Hernanda Bocosa radikálne odlišná od tej, ktorú presadzoval tento kňaz, ktorý „nám hovoril: ‚Treba byť vytrvalí a neustáli v tom, čo cítime, ale bez toho, aby sme niekoho zranili.‘ Ja som mu povedal: ‚Nepresviedča ma, čo hovoríte, pretože ja chcem jednoducho boj a jasné riešenie“^[17]____.

V apríli 1936 zakladateľ požiadal, aby nakreslili ďalšie „Nové prikázanie“, podobné tomu, ktoré mali zavesené v miestnosti s klavírom.

Pravdepodobne zamýšľal, že táto kópia skončí v novom sídle Rezidencie DYA, ktorú v tom čase hľadali v Madride. O tri mesiace neskôr, v júli, sa uskutočnilo presťahovanie DYA do budovy na tej istej ulici Ferraz, tentokrát na číslo 16. Tam preniesli kópiu *Mandatum novum*. Naopak, pôvodný výkres — ktorý bol zavesený na adrese Luchana 33 a Ferraz 50 — bol uložený v truhlici, ktorú strážila zakladateľova rodina^[18].

Vypuknutie Španielskej občianskej vojny v júli 1936 viedlo k silnej represii v Madride, ktorá stála životy tisícov katolíkov, kňazov a laikov. Zakladateľ a členovia Diela sa museli ukryť a sídlo DYA zostalo napospas osudu. Počas štyroch mesiacov slúžilo ako sídlo anarchicko-odborárskeho výboru, kde sa praktizovali mučenia a vykonávali rozsudky smrti.

Dňa 28. marca 1939, v deň kapitulácie Madridu, sa Josemaría Escrivá vrátil do španielskej metropoly na armádnom nákladnom aute, ktoré patrilo zásobovaciemu šíku. Keď prechádzal po ulici Ferraz, požiadal vodiča, aby zastavil na chvíľu, a zistil, že budova bola poškodená viacerými zásahmi granátov. Nasledujúci deň tam prišiel s niekoľkými členmi Diela a pozbierali niekoľko predmetov rozhádzaných po zemi^[19].

O pár dní neskôr — 21. apríla — sa vrátil do bývalej rezidencie spolu so svojím bratom Santiagom, Juanom Jiménezom Vargasom a Miguelom Fisacom. Nemali veľké nádeje, že nájdu niečo, no zrazu „nastalo prekvapenie: na zemi, pokryté troskami, sa nachádzal obraz *Mandatum novum*, celkom dobre zachovaný“^[20]. A ako dodáva Jiménez Vargas, „pravdepodobne, pretože mu nerozumeli, nevideli v ňom

náboženský význam, a nechali ho na svojom mieste, na stene, kde bol umiestnený, akoby to bol nepotrebný obraz, a tam zostal, až kým sa stena nezrútila pod bombami“^[21].

Escrivá vždy videl za týmto nálezom Božiu Prozreteľnosť, pretože mu ukazoval, „kde sa nachádza to, čo je trvalé, keď sa všetko rozpadá: v prikázaní Lásky“^[22]. Ježišove slová mali hlboký teologický význam, ktorý sa netýkal len ľudí s odlišným názorom, ale samotnej podstaty lásky, Ducha Svätého, ktorý umožňuje, aby sa každý Boží syn úplne daroval druhým. Francisco Ponz, ktorý poprosil o prijatie do Opus Dei hneď po skončení občianskej vojny, spomína: „Často sa odvolával na kresťanské bratstvo. Hovoril nám s veľkou láskou o *Mandatum novum*, o tom, ako chcel, aby bolo prítomné v našich srdciach, aby sme ho žili so všetkými a, samozrejme, s chlapcami, ktorých

sme viedli, v prostredí našich centier. Navyše považoval za zvláštnu Božiu prozreteľnosť, že medzi troskami na ulici Ferraz našiel tento evanjeliový text, ktorý pre Akadémiu DYA nechal napísať na papier, ktorý napodobňoval pergamen“^[23]_____.

O niečo neskôr — počas akademického roka 1941-1942 — sa v Madride odohrala udalosť, ktorá sa navždy vryla do srdca ďalšieho mladého člena Opus Dei, Amadea de Fuenmayor. Jedného dňa si niekoľko mladých ľudí robilo posmech z nepodstatnej udalosti — niekto v istej maličkosti nesprávne slúžil pri omši — a všetci v dome sa smiali. Keď sa zakladateľ dozvedel, že sa tomu ako prvý zasmial riaditeľ domu, popoludní všetkým predniesol meditáciu o bratskej láske v súlade s Kristovým *Mandatum novum*: „Už od začiatku nás veľmi zasiahlo, s akým tónom nám otec hovoril. Robil to s veľkým zápalom, s mimoriadnou

silou, akoby chcel vryť svoje slová do našich duší. Znovu nám pripomenul, čo apoštol svätý Ján rád opakoval prvým kresťanom vo svojej starobe: *Filioli mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere et veritate*. A počas pol hodiny dojemne hovoril o požiadavkách bratskej lásky. Takmer na konci nás prosil, aby sme v priebehu rokov hovorili našim mladším bratom, že nás jedného dňa otec zavolať do Diega de León, aby sme s ním prosili Pána, aby sa vždy v Diele žila bratská láska s mimoriadnou jemnosťou, akou sa žila od začiatkov. Pamätám si, že som plakal, vlastne, že sme plakali počas celej meditácie“^[24].

Zakladateľ nariadil, aby sa v študovniach centier Opus Dei, v ktorých sa uskutočňujú aktivity Diela svätého Rafaela, zavesil *Mandatum novum* napísaný v latinčine. Dnes sa zvyčajne pridáva aj preklad do jazyka príslušnej krajiny, aby všetci

mladí ľudia pochopili slová o bratskej láske, ktoré dal Ježiš Kristus svojej Cirkvi.

[1] *Apuntes íntimos*, č. 815 (23-VIII-1932).

[2] Spomienka od Cipriano Rodríguez Santa María, Manizales, august 1975, AGP, séria A.5, 344-1-1. Zobrazenie „Nového prikázania“ rôznymi spôsobmi je v Cirkvi tradičné. Zakladateľ v Madride spoznal kríž Milosrdnej Lásky, ktorý sochár Lorenzo Coullaut Valera dokončil v júni 1931 na pokyn Matky Esperanzy, zakladateľky Kongregácie služobníc Milosrdnej Lásky. Pri nohách tejto sochy bol zobrazený otvorený evanjeliový text „*Mandatum novum*“. Porov. José María Zavala, Madre Esperanza. Los milagros desconocidos del alma gemela de

Padre Pío, Freshbook, Rivas-Vaciamadrid, 2016.

[3] Juan Ignacio Ruiz Aldaz, “Caridad”, en José Luis Illanes (coord.), *Diccionario de san Josemaría Escrivá de Balaguer*, Monte Carmelo - Instituto Histórico San Josemaría Escrivá de Balaguer, Burgos 2013, s. 196.

[4] Tieto dva texty sú skopírované z bodu 385 *Cesty*. Porov. Josemaría Escrivá de Balaguer, *Cesta* (kriticko-historická edícia) Rialp, Madrid 2004, 3. ed., s. 555-557. Nové prikázanie sa taktiež cituje v bodoch 454 a 889 *Brázdy*.

[5] Porov. *Apuntes íntimos*, č. 937 (19-II-1933). Kázal túto náuku počas celého svojho života. Ako príklad uvádzame jeden text vzťahujúci sa na Jánov text a druhý na Pavlov. Prikázanie lásky „nás zaväzuje milovať všetky duše, chápať okolnosti ostatných, odpúšťať, ak nám niekto

urobí niečo, čo si zaslúži odpustenie. Naša láska musí byť taká, aby zakryla všetky nedostatky ľudskej slabosti, *veritatem facientes in caritate*, zaobchádzajúc s láskou s tým, kto koná priestupok, ale nepripúšťajúc kompromisy v tom, čo sa týka viery." : Josemaría Escrivá de Balaguer, *Listy* (kriticko-historická edícia), roč. I, Rialp, Madrid 2020, s. 273. „Cítim potrebu neustále pripomínať tieto Pánove slová. Svätý Pavol dodáva: ‘Noste si navzájom bremená a tak naplníte Kristov zákon.’ Stratené chvíle, možno s falošnou výhovorkou, že máš času nazvyš... Ak je toľko tvojich bratov a priateľov, preťažených prácou! S jemnosťou, zdvorilosťou, s úsmevom na perách im pomáhaj tak, aby to bolo takmer nemožné si to všimnúť; aby sa ani nemohli poďakovať, pretože diskrétny takt tvojej lásky spôsobil, že to zostalo nepovšimnuté.“ : Josemaría Escrivá de Balaguer, *Boží*

Priatelía (kriticko-historická edícia),
Rialp, Madrid 2019, s. 269.

[6] *Apuntes íntimos*, č. 1160 (16-III-1934).

[7] Spomienka od José Luis Múzquiz de Miguel, Derio (Vizcaya), 29-VIII-1975, v AGP, série A.5, 231-1-1. Nasledujúce dve strany sú čiastočne prevzaté z našej knihy DYA. *La Academia y Residencia en la historia del Opus Dei (1933-1939)*, Rialp, Madrid 2016, 4. ed.

[8] Spomienka od José Luis Múzquiz de Miguel, Derio (Vizcaya), 29-VIII-1975, v AGP, série A.5, 231-1-1.

[9] *Diario de Ferraz*, 27-I-1935, s. 124, v AGP, série A.2, 7-2-1.

[10] *Inštrukcie na dielo Sv. Rafaela*, 9-I-1935, s. 12, v AGP série A.3, 89-3-1.

[11] *Diario de Ferraz*, 16-IV-1936, ss. 162-163, v AGP, série A.2, 7-2-3.

[12] Spomienka od Miguel Español (bez dátumu), v AGP, série A.5, 1429-1-27.

[13] *Diario de Ferraz*, 17-IV-1936, ss. 164-165, v AGP, série A.5, 1429-1-27.

[14] Spomienka od Ángel Galíndez (bez dátumu), v AGP, série A.5, 329-1-1.

[15] Spomienka od Juan Jiménez Vargas, Pamplona, 26-VI-1976, v AGP, série A.5, 221-1-2.

[16] Svedectvo od Vicente Hernando Bocos, Palencia, 3-IX-1975, v AGP, série A.5, 219-2-4.

[17] *Tamtiež*.

[18] Porov. *Crónica* 1978, s. 149 (AGP, Biblioteca, P.01). Toto “Nové prikázanie” je uchované v sídle Kolégia Montalbán (Madrid).

[19] Porov. *Diario de Madrid*, 28 a 29-III-1939, v AGP, série A.2, 11-1-1

[20] Spomienka od Juan Jiménez Vargas, Pamplona, 26-VI-1976, v AGP, séria A.5, 221-1-2. Toto “Nové prikázanie” je uchované v sídle talianskej komisie Opus Dei (Miláno).

[21] *Tamtiež.*

[22] Porov. Josemaría Escrivá de Balaguer, *Cesta* (kriticko-historická edícia), s. 556.

[23] Spomienka od Francisco Ponz Piedrafita, Pamplona, 26-IX-1975, v AGP, séria A.5, 238-3-5. Ponz pripomína aj ďalšie slová zakladateľa, ktoré sa tiež týkali *Mandatum novum*: „Láska k dušiam — povedal pri jednej príležitosti — nás vedie k tomu, aby sme milovali všetkých ľudí, chápali, ospravedlňovali, odpúšťali... Musíte mať lásku, ktorá zakryje všetky nedostatky ľudských bied.“

[24] Spomienka od Amadea de Fuenmayor Champín, Pamplona, 4.

september 1975, v AGP, séria A.5,
212-1-6.

José Luis González Gullón

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/jezisovo-nove-prikazanie-v-
akademickej-rezidencii-dya/](https://opusdei.org/sk-sk/article/jezisovo-nove-prikazanie-v-akademickej-rezidencii-dya/)
(20.04.2025)